

Economie & MAW

Maatschappelijke en economische verschillen

5 havo/vwo

Introductie

In deze module behandelen we de volgende thema's: sociale en economische verschillen. Samen wordt de Nederlandse situatie bestudeerd. In twee of drietallen vertaal je de theoretische kennis naar jouw land. Voor vwo sluit je module af met aanbevelingen voor Nederland vanuit de opgedane kennis van het land dat je hebt bestudeerd.

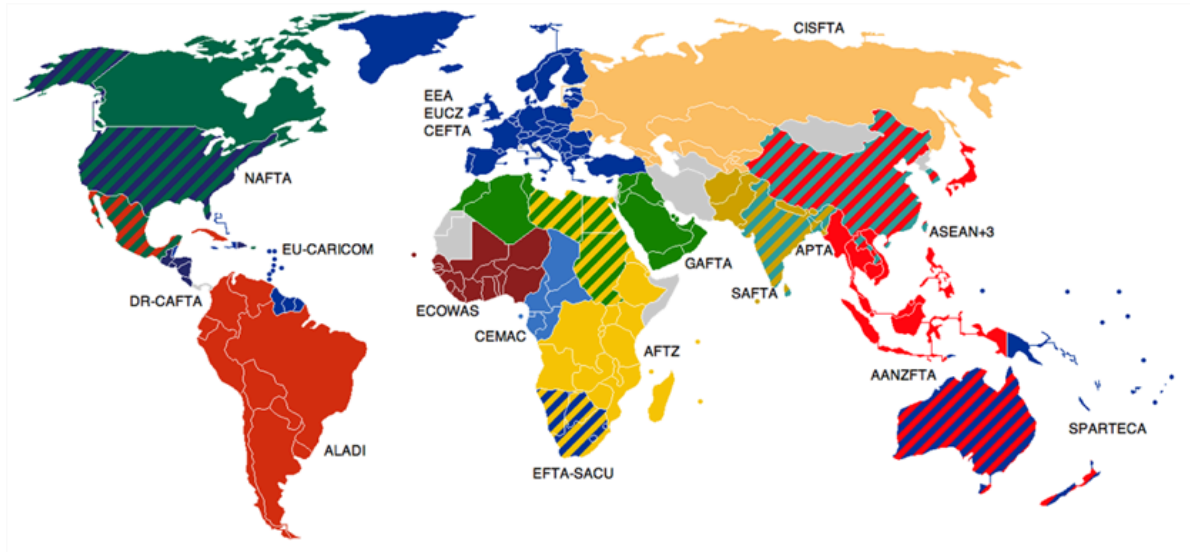
Je gebruikt de volgende bronnen:

- Literatuur Fantoomgroei
- Cumulus.co
- Syllabus MAW domein 8, 11, 12 en 13
- Documentaires (superrijken en scheefgroei)

Evaluatie

- Deze module telt mee voor het schoolexamen economie (H 20% V 15%) en maatschappijwetenschappen (H 20% V 25%).

Module Maatschappelijke verschillen & Inkomensongelijkheid

Hoe meer handel je drijft, hoe beter het is voor de economie. Hoe meer bedrijven winst maken, hoe meer de economie gaat groeien, de werkgelegenheid gaat groeien, dat zorgt voor hogere lonen en mensen hebben meer te besteden. Door meer besteding neemt de vraag toe. Op deze manier kunnen bedrijven meer produceren en dat betekent meer omzet. Bij lage kosten neemt uiteindelijk de winst toe. Kortom: handel is goed!

Met deze theoretische achtergrond worden jullie als jonge economen grootgebracht. En dan: in het voorjaar 2020 breekt de economische coronacrisis uit. Het gaat niet goed met de mondiale economie. Op het hoogtepunt van de economie (hoogconjunctuur) voor de coronacrisis komt uit een onderzoek naar voren dat iets niet klopt aan onze economie:

“In de afgelopen veertig jaar is de Nederlandse economie met tientallen procenten gegroeid, maar de reële gezinsinkomens in diezelfde periode zijn vrijwel niet gestegen” (Heijne & Noten, pp. 1-3).

De bedrijven, topbestuurders en de aandeelhouders van de bedrijven hebben hiervan geprofiteerd. De bonussen en dividenden zijn in diezelfde periode geëxplodeerd. Sinds 1982 hebben we te maken met een enorme economische groei. Maar hoe komt het dat de ongelijkheid tussen de bedrijven en het reële gezinsinkomen toeneemt? Wat zegt dit over onze samenleving? Hoe komt het dat wij dit accepteren? Wat is de reden dat de groei van de lonen achterblijft in verhouding tot de economische groei? Waarom kunnen sommige gezinnen niet meer rondkomen als er maar één ouder werkt? Wat betekent dit voor onze maatschappelijke welvaart? (Heijne & Noten).

Module MEV

Deze economische verschillen hebben ook invloed op de sociale verschillen in een land. In een land kan er sprake zijn van sociale ongelijkheid op het gebied van bezit. Wanneer je meer bezit hebt, kan dit ook positieve gevolgen hebben op andere terreinen. Denk bijvoorbeeld aan de kinderen van hoogopgeleide ouders die een hoger schooladvies krijgen na de basisschool dan de kinderen van laagopgeleide ouders. Vanuit maatschappijwetenschappen gaan jullie onderzoeken wat sociale ongelijkheid voor gevolgen voor de samenleving kan hebben. Wanneer een grote groep mensen ongelijke toegang heeft tot schaarse middelen kan dit gevolgen hebben voor de sociale mobiliteit van deze groep. Kun je als dochter van een vuilnisman later in het leven als manager in een bedrijf gaan werken? Daarnaast leer je hoe overheden invloed kunnen uitoefenen op sociale (on)gelijkheid in een land.

Doel van deze module

In deze periode wordt een maatschappelijke en economische analyse gemaakt over een land. De hoofdvraag van deze module is: "Hoe ziet de sociale en economische (on)gelijkheid in het door jullie te onderzoeken land eruit?."

De indeling van het verslag is als volgt:

Inleiding

Een korte beschrijving van de situatie van het land

Inhoudsopgave

Indeling van je verslag

Economische analyse

Leerlingen moeten indicatoren zoeken economische verschillen:

1. Welvaart → BBP → productiefactoren
2. Inkomensverschillen & inkomensongelijkheid (verschil tussen inkomens en vermogen) (herverdelen van de welvaart)
3. Overheidsbeleid, handelspolitiek en begrotingstekort
4. Structuur van de economie (BBP)
5. Internationale concurrentiepositie

Sociale analyse

Leerlingen moeten indicatoren zoeken sociale verschillen:

1. Ongelijke verdeling van politieke macht, bezit en status
2. Gevolgen van maatschappelijke positie op: onderwijs, gezondheid, politiek en cultuur
3. Sociale mobiliteit
4. Sociale uitsluiting > effect op economische verhoudingen
5. Overheidsinstrumenten om sociale ongelijkheid te beïnvloeden

Conclusie en discussie

Beknopt antwoord op de hoofdvraag + reflectie op het onderzoek.

Aanbevelingen (alleen vwo)

Vwo geeft aanbevelingen voor Nederland vanuit de opgedane kennis van het land dat je hebt bestudeerd en/of aanbevelingen vanuit Nederland aan het land dat je hebt bestudeerd. Deze aanbevelingen sluiten aan bij de huidige situatie in Nederland wat betreft de sociale en economische verschillen.

Beoordeling Havo

Vorm:

- Project maatschappelijk en economische verschillen
- Maximaal 3500
- 6-8 pagina's
- Drietallen

Onderwerp	Beschrijving	Beschrijving	Beschrijving	Behaald aantal punten
Economische analyse 70%	Ik evalueer/bekritiseer de indicatoren met een onderbouwing van de bijbehorende begrippen op basis van (bijna) alleen maar wetenschappelijke betrouwbare bronnen.	Ik beargumenteer/analyseer de indicatoren met een beschrijving van de bijbehorende begrippen op basis van een meerderheid van wetenschappelijke betrouwbare bronnen.	Ik beschrijf de indicatoren in mijn eigen woorden op basis van niet wetenschappelijke bronnen.	
Sociale analyse 70%	Ik evalueer/bekritiseer de indicatoren met een onderbouwing van de bijbehorende begrippen op basis van (bijna) alleen maar wetenschappelijke betrouwbare bronnen.	Ik beargumenteer/analyseer de indicatoren met een beschrijving van de bijbehorende begrippen op basis van een meerderheid van wetenschappelijke betrouwbare bronnen.	Ik beschrijf de indicatoren in mijn eigen woorden op basis van (bijna) alleen maar alledaagse en niet wetenschappelijke bronnen.	
Gebruik van bronnen (zoals lesbrieven, maar ook andere bronnen en toepassing van de economische theorie (APA-methode)) 20%	Het verslag bevat een (bijna) foutloze bronnenlijst in APA-stijl en de bronvermeldingen staan in de tekst. Bij (bijna) alle informatie is de bron duidelijk volgens APA-conventies vermeld. De gebruikte bronnen voldoen aan de volgende drie criteria : relevant, divers en betrouwbaar.	Het verslag bevat een bronnenlijst in APA-stijl met fouten en de bronvermeldingen staan in de tekst. De gebruikte bronnen voldoen aan twee van de volgende drie criteria : relevant, divers en betrouwbaar.	Het verslag bevat een onvolledige bronnenlijst en geen bronvermelding in de tekst. De gebruikte bronnen voldoen aan geen of slechts één van de volgende drie criteria : relevant, divers en betrouwbaar.	
Taalgebruik en layout 10%	De layout is netjes en er staan hooguit (bijna) geen kleine taalfoutjes in de tekst.	De layout is netjes en er staan hooguit een paar kleine taalfoutjes in de tekst.	De layout is slordig of er staan veel taalfouten in de tekst.	
	76-100 pt (expert)	51-75 pt (gevorderd)	0 - 50 pt (B/NV)	68 pt
				Totaal: 100 pt behaald

Beoordeling VWO

Vorm:

- Project maatschappelijk en economische verschillen
- +/- 10 pagina's
- Drietallen

Onderwerp	Beschrijving	Beschrijving	Beschrijving	Behaald aantal punten
Economische analyse 60%	Ik evalueer/bekritiseer de indicatoren met een onderbouwing van de bijbehorende begrippen op basis van (bijna) alleen maar wetenschappelijke betrouwbare bronnen.	Ik beargumenteer/analyseer de indicatoren met een beschrijving van de bijbehorende begrippen op basis van een meerderheid van wetenschappelijke betrouwbare bronnen.	Ik beschrijf de indicatoren in mijn eigen woorden op basis van niet wetenschappelijke bronnen.	
Sociale analyse 60%	Ik evalueer/bekritiseer de indicatoren met een onderbouwing van de bijbehorende begrippen op basis van (bijna) alleen maar wetenschappelijke betrouwbare bronnen. 75% Ik evalueer/concludeer vanuit meerdere paradigma's de sociale situatie van het te onderzoeken land past. 25%	Ik beargumenteer/analyseer de indicatoren met een beschrijving van de bijbehorende begrippen op basis van een meerderheid van wetenschappelijke betrouwbare bronnen. 75% Ik beargumenteer/analyseer welke paradigma het beste bij de sociale situatie van het te onderzoeken land past. 25%	Ik beschrijf de indicatoren in mijn eigen woorden op basis van niet wetenschappelijke bronnen. 75% Ik beschrijf het paradigma dat het beste bij de sociale situatie van het te onderzoeken land past. 25%	
Aanbeveling voor Nederland in de vorm van een pitch 20%	De aanbevelingen komen overeen met de gemaakte analyse en de gevolgen van de aanbevelingen worden ook toegelicht.	De aanbeveling komt overeen met de gemaakte analyse van het land en zijn beschreven vanuit wetenschappelijke bronnen.	De aanbeveling is gemaakt in eigen woorden zonder koppeling met de analyse van het land.	
Gebruik van bronnen (zoals lesbrieven, maar ook andere bronnen en toepassing van de economische theorie (APA-methode) 15%	Het verslag bevat een (bijna) foutloze bronnenlijst in APA-stijl en de bronvermeldingen staan in de tekst. Bij (bijna) alle informatie is de bron duidelijk volgens APA-conventies vermeld. De gebruikte bronnen voldoen aan de volgende drie criteria : relevant, divers en betrouwbaar.	Het verslag bevat een bronnenlijst in APA-stijl met fouten en de bronvermeldingen staan in de tekst. De gebruikte bronnen voldoen aan twee van de volgende drie criteria : relevant, divers en betrouwbaar.	Het verslag bevat een onvolledige bronnenlijst en geen bronvermelding in de tekst. De gebruikte bronnen voldoen aan geen of slechts één van de volgende drie criteria : relevant, divers en betrouwbaar.	
Taalgebruik 5%	De layout is netjes en er staan hooguit (bijna) geen kleine taalfoutjes in de tekst.	De layout is netjes en er staan hooguit een paar kleine taalfoutjes in de tekst.	De layout is slordig of er staan veel taalfouten in de tekst.	
	76-100 pt (expert)	51-75 pt (gevorderd)	0 - 50 pt (B/NV)	pt
				Totaal: 100 pt behaald

Planning per week

Week Datum	Maatschappijwetenschappen	Economie
1 12 sep	<p>Introductie module</p> <p>Doornemen van de opdracht mbv een rubric opdracht (beroep doen op metacognitieve vaardigheden).</p> <p>Planning van de module</p> <p>Deadline (plagiaat)</p> <p>Groepjes bekend</p> <p>Het toewijzen van landen</p> <p>Indicator 1: Ongelijke verdeling van politieke macht, bezit en status</p> <p><i>Ongelijke sociale verhoudingen, sociale stratificatie, positietoewijzing en positieverwerving</i></p>	<p>Introductie van de module:</p> <p>Doornemen van de opdracht mbv een rubric opdracht (beroep doen op metacognitieve vaardigheden).</p> <p>Planning van de module</p> <p>Deadline (plagiaat)</p> <p>Groepjes bekend</p> <p>Het toewijzen van landen</p> <p>Indicator 1: Welvaart → Productiefactoren → BBP</p> <p>Ongelijkheid/ Welvaartsverschillen / onderzoek</p>
2 19 sep	<p>Terugblik: benoemen de vijf indicatoren</p> <p>Indicator 2: Gevolgen van maatschappelijke positie op: onderwijs, gezondheid, politiek en cultuur</p>	<p>Terugblik: benoemen de vijf indicatoren</p> <p>Indicator 2 : Inkomensverschillen & inkomensongelijkheid (verschil tussen inkomens en vermogen) (herverdelen van de welvaart)</p>
3 26 sep	<p>Indicator 3: Sociale mobiliteit</p>	<p>Terugblik:</p> <p>Indicator 2 en 5 : Inkomensverschillen & inkomensongelijkheid (verschil tussen inkomens en vermogen) (herverdelen van de welvaart) (structuur van de economie)</p>
4 03 okt	<p>Indicator 5: Overheidsinstrumenten om sociale ongelijkheid te beïnvloeden</p>	<p>Terugblik</p> <p>Indicator 3 Overheidsbeleid</p>
5 10 okt	<p>Indicator 4: Sociale uitsluiting > effect op economische verhoudingen</p>	<p>Terugblik</p> <p>Indicator 4 : Internationale concurrentiepositie</p>
6 17 okt		
7 31 okt	<p>Instructie voor het schrijven van aanbevelingen en uitwerken van pitch (VWO)</p> <p>Feedback geven en verwerken (Havo)</p> <p>Uitwisselen tussen gezamenlijke landen (VWO)</p>	<p>Feedback opdracht + verwerken feedback (VWO)</p> <p>Deadline project MEV dinsdag 31 oktober</p>

Bronnen

- Economische en geografische kenmerken:
<http://www.indexmundi.com/g/r.aspx?t=100&v=65>
- Prijsvergelijking: <http://www.humuch.com/>
- Staatsschuldvergelijking: <http://www.nationaledebtclocks.org/>
- Onderwijsstelsel: www.wilweg.nl
- Import/Export: <http://atlas.media.mit.edu/profile/country/pol/>
- Macro-economische indicatoren: www.tradingeconomics.com
- <https://www.youtube.com/watch?v=jbkSRLYSoj0>
- <https://www.youtube.com/watch?v=jbkSRLYSoj0> Hans Rosling
- <https://www.nrc.nl/nieuws/2021/07/02/hoe-de-bovenklasse-de-ladder-ophaalt-sociale-mobiliteit-loopt-tegen-haar-grenzen-aan-a4049678> NRC artikel + linkjes naar de overige artikelen uit de serie.